

δριμένα δὲν τῶχει γράφει ὁ Περγιαλίτης· θάνατι κανένα ἀπὸ τὰ τουρσοποιημένα χαριτολογήματα τοῦ κ. Κύρου.

ΕΙΧΑΜΕ

χρόνια νὰν τάκούσουμε πῶς ὁ κ. Σαπουτζάκης κατέστρεψε τὸ στρατὸ καὶ νὰν πού ἦρθε νὰ μᾶς τὸ ζαυαπεῖ, ὕστερ' ἀπὸ τάποκαλυπτικά καὶ ξεκαρδιστικά ἄρθρα τοῦ κ. Καδρώνη, ἢ «Ἀκρόπολη» σὲ τειρὰ ἄρθρα μὲ χτυπητούς τίτλους «Ὁ Ἐκπαιτὸς Αὐτοκράτωρ» εἰς Γαργαντούα, καὶ τὰ ῥέστα.

Φοβούμεστε μήπως ἢ «Ἀκρόπολη», ὅσο γερά καὶ κολογραμένα κι ἂν εἶναι τάρθρα της, κατορθώνει τὸ ἀντίθετο ἀπὸ κείνο πού ζητάει — κατορθώνει δηλ. νὰ μεγαλοποιήσει τὸν κ. Σαπουτζάκη, νὰ μᾶς τὸν παρουσιάσει σωστὸ γίγαντα, ἀντὶ νὰν τὸν ἐναποποιήσει, νὰν τὸν κουρελιάσει, νὰν τὸν ἐθήσει.

Γιατί ὅσα μᾶς λέει πῶς ὁ κ. Σαπουτζάκης ἔφερε τὴν καταστροφὴ τοῦ 97, πῶς ὁ κ. Σ. εἶναι ἡ ἀφορμὴ πού δὲν ἔχουμε στρατὸ σήμερα, πῶς ὁ κ. Σ. ἐσπρωξε τὸ ἔθνος στὴ σημερινὴ καταντιὰ του, εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰ μᾶς λέει πῶς ἢ λείπει ὁ κ. Σαπουτζάκης ἀπὸ τὴ μέση ἢ ἄρα τάποφασίσει νὰλλάξει πολιτικὴ καὶ νὰ σώσει τὸ ἔθνος, πάει πιά, ἢ σωτηρία μᾶς εἶναι σίγουρη.

Μὰ εἶναι νὰ ξεκαρδιζέται κανεὶς μὲ τέτλια συμπεράσματα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς ἢ «Ἀκρόπολη» θὰν τὴν ἔπαθε, γιατί ὅλοι τὸ ξέρουμε πῶς ὕστερα ἀπὸ τὸν πόλεμο γεννηθῆκανε δυὸ κόμματα στρατιωτικά, πού τὸ ἓνα θέλει Μόλτικι τὸν κ. Σαπουτζάκη καὶ τὸ ἄλλο δὲν τὸν παραδέχεται οὔτε μὲ τίς στρατιωτικὰς γνώσεις Ζουλαχμάκη—καὶ ἢ «Ἀκρόπολη» φαίνεται θάπτεσε στὰ πατριωτικὰ βρόγια τοῦ δευτέρου.

ΜΗΟΡΕΙ

νάναι ὅσο θέλει δημοκράτης ὁ κ. Γ. Φιλάρετος (δικηγόρος, πατριώτης καὶ κάποτε καὶ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης), μὰ σήμερα μὲ τάρθρα πού δημοσιεύει στὸ «Ἄστυ», καὶ μάλιστα μὲ κείνο πού δημοσίεψε μὲ πλατιὰς γραμμὰς καὶ μὲ μαῦρα ψηφιά στὸ «Ἄστυ» τῆς περασμένης Δευτέρας, μὰς παρουσιάζεται δημοκόπος τῆς τελευταίας σειράς καὶ φαφλατὰς ἀπὸ κείνους δὲ πού βγαίνουνε στὰ πολιτικὰ συλλαλητήρια.

Ὁ κ. Φιλάρετος βρίζει τὸ Βασιλιά γιατί ταξιδεύει, βρίζει τὸ Θεοτόκη γιατί κατεβαίνει τὸ βράδι στὸ Φάληρο, βρίζει τὸ Βοκοτόπουλο γιατί ζητάει νὰ φυλακίσει τοὺς ἀδιάντροπους ῥήτορες τοῦ συλλαλητήριου, βρίζει τὸν κόσμον πού πηγαίνει στὰ θέατρα, βρίζει ἀκόμα καὶ τὸν οὐρανὸ πού εἶναι «ῥαῖος καὶ αἰθριος».

Ἐμεῖς δὲ λέμε πῶς δὲν ἔκανε ἄσχημα ἢ Α. Μ. νὰ ταξιδίψει, οὔτε ὁ οὐρανὸς νὰ εἶναι αἰθριος κι ὄχι συνεφισμένος. Θὰ παρακαλέσουμε ὅμως τοὺς κ. κ. Βουτσιὰ καὶ Παπαντωνίου πού διευτύνουν τὸ «Ἄστυ» καὶ τυπώνουνε μὲ τίσα μπιχλιμπιδία καὶ τίσα ραταπλὰν τάρθρα του, νὰν τὸν ῥωτήσουν·

- 1) Ὅταν εἶταν ἢ ἀφεντιὰ του Ὑπουργὸς καὶ ἐρητίσθηκ ἰσότη στὸ Βασιλιά κτλ. ξακολουθοῦσε ἀκόμα νάναι δημοκράτης;
- 2) Ὅταν εἶταν Ὑπουργός, σκέφτηκε νὰ ἐμποδίσει τὴν Α. Μ. ἀπὸ τὰ ταξίδια του;
- 3) Ὅταν εἶταν Ὑπουργός, τίς βραδινὰς του τίς περνοῦσε σὲ κανένα κελλὶ μοναστηρίου καὶ δὲν κατέβαινε ποτὶ στὸ Φάληρο;
- 4) Ὅταν εἶταν ἐπιτίλους Ὑπουργός, πῶς δού-

λεψε γιὰ νὰ διορθώσει αὐτὸ τὸ συφοριασμένον ρωμαϊκό πού τόσο τὸν ἀπελπίζει σήμερα;

Μοναχὰ ὅταν ἀπαντήσει σ' ὅλ' αὐτὰ, θὰ μπορέσουμε κ' ἐμεῖς νὰ διαβάσουμε καὶ νὰ πιστέψουμε τάρθρα του. Σήμερα τὰ πετοῦμε στὰ σκουπίδια.

ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΚΡΙΝΑ

Νᾶν' τὸ ῥόδο μὲ τὸ κρίνον
Πάντα ἐνθύμησιν πικρῇ.

Ἰ. Τυπάλδος.

Τοῦ ἀπριλομήλου ἦδουνα νησιοῦ τὸ παίγνμα του, καὶ στὴ θεωρίᾳ σου ἀνθίζανε τὰ ῥόδα τοῦ Μαγιοῦ
Στὸ πρόσωπό σου ὡς χύθηκεν ἢ ὄψη τοῦ θανάτου
Ἐγέννηκαν τὰ ῥόδα σου κρινάκια τοῦ γιαιλοῦ.

Καὶ τρέχω στὶς ἐνθύμησες, τρέχω στὰ περασμένα
Στὰ γέλοια πού σαδάνωσαν οἱ ἀσάλευτες σιωπές,
Καὶ νὰ σκοτώσω πολεμῶ τὰ ὄρη, τὰ τρισωμένα
Ὅμως τοῦ κάκου τῆς ψυχῆς δὲ σβύνουν οἱ φωνές!

*

Ἄπ' τῶν ὀνείρων τὸ νησί μισέω ἐγώ, καὶ πάει
Ἡ κόρη μὲ τὸ λιγερὸ κορμάκι, τρισάλοι μου!
Λευκὸ τὸ κύμα, ὀλόλευκο πρὸς τὸ νησί κυλάει,
Μὰ ὀλόμαυροι μᾶζι μ' αὐτὸ κυλᾶν κ' οἱ λογισμοὶ μου.

Καὶ στάγεράκι πού ἐσπρωχνε τὸ κύμα ἀγάλι-ἀγάλι,
Δίνω φίλι καὶ κράζω του: δόσε το στὴν καλή.
Ὅμως, ὄρη, σπκώθηκε βορριάς κι' ἀνεμοζάλη
Καὶ τάγεράκι σὺντριψε μᾶζι μὲ τὸ φίλι.

*

Ὡ διαδατάμικη εὐτυχιά! Μ' ἐκείνη χέρι, χέρι,
Ἐπέρναγα τὴ λαγαδιά κάθε πουργὸ, πουργό!
Τώρα μὲ θλίψη ἀνέκφραστη (καινούριο μου εἶναι ταίρι)
Μέσ' στὰ βαθειὰ μεδάνυχτα τὴ λαγαδιά περνώ.

Κι' ὅταν γιομῶζει μὲ ὁ καιμὸς, κι' ὅταν φωνάζω ἐκείνη
Καὶ νὰ γροικῶσω καρτερῶ τὴ γόνσσα τὴ φωνή,
Ξανοίγω νὰ σκορπίζονται τῆς ρηματίας οἱ ἄθρηνοι,
Καὶ τίς πλατιὰς τῆς θαλάσσης οἱ πόνοι κ' οἱ καιμοί.

Κι' ὅλα τὰ δέντρα τὰ ξυπνῶ τὴ χιονοκλόνα λεῦκα,
Καὶ τὴν ἴτιά, τὴ φλόγα της πού σβεῖ στὴν ποταμιὰ,
Κι' αὐτὰ, πικρὰ πικρὰ ἀργομίλιον μεσημερὶς, τὰ πεῦκα.
Κ' ὅλα μού ψιθυρίζουνε: μὴν τὴν προσμένεις πιά.

*

Ὡ Λεάντρε, τὴ θάλασσα περνοῦσες, στὴν Ἡρώ
Νᾶξ δώσης τὴν ἀγκάλη σου, νὰ δώσης τὰ φίλιά σου!
Ἦταν μικρὸ τὸ πέρασμα, τὸ πέλαιο ἀγμυρῶ,
Κι' ὁ πύργος ἦτανε σιμὰ τῆς ἀγαπητικῆς σου.

Μὰ ἐμένα ὁ πύργος τῆς Ἡρώς εἶναι πολὺ μακριὰ μου,
Δὲ δύναμαι νὰ φτάσω τιν, οὔδε καὶ νὰ τὴ βρῶ,
Καὶ πῆσω μέσα σὲ πέλαιος ἀπὸ τὴ δάκρυά μου,
Σὲ πέλαιο ἀπ' τὸν πῆσο μου κι' ἀπ' τὸν καιμὸ πικρὸ

*

Κλείστηκε ἢ ἔγχα τοῦ ἑσπιοῦ, μὲ μέσσαν οἱ φίλοι
Μάγασες, ροδοπρόσωπη, κ' ἢ ζήση μου χρυσῇ.
Μὰ κάποτε πικρὰ τραγικὰ ξεψύχαγε στὸ δεῖλι
Ὁ γῆλιος, κρινοπρόσωπη, μάρνήθηνες κ' ἐσύ!

Μάρνήθηνες κ' ἀγάπηδες κάποιον λεδέντην ἄλλο
Στὴ μέση του εἶχε δρέπανο ζωσμένο γιὰ σπαθί,
Κ' εἶταν σὰ βράδι μυστικός· σημάδι τρισμεγάλο
Στὴν ὄψη του ἀντιχτύπαγε: Καὶ φεύγατε μᾶζυ.

Καὶ τώρα, μόνος, ἔρημος, δὲν ξέρω πού νάραξω
Πάντα γυρέω ἐσένανε στὴ γῆ, σὸν οὐρανὸ,
Ἀπέραντη μιά συφορὰ μὲ ζῶνει νὰ φωνάξω!
Κ' ἓνας καιμὸς κυκλώνει μὲ τρανός· νὰ βουθαῶ...

ΛΕΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΔΕΙΛΙΝΟΥ

ΔΗΓΗΜΑΤΑ ΚΩΣΤΑ ΠΑΡΟΡΙΤΗ

(Γράμμα τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμά)

Ἀγαπητὲ φίλε,

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ βιβλίον σου καὶ μάλιστα σ' εὐγνωμονῶ γιὰ τὴ χαρὰ πού μου προξένησε τὸ διάβασμά του. Ἐβαλα κατὰ μέρος κάποια ἄλλα μου διαβάσματα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ἀπὸ τὰ πικρὰ ἀκριβὰ μου καὶ τὰ λησμόνησα ἐκείνα ἀπάνω στὶς σελίδες σου, καὶ τὰ πέρασα τὰ διηγήματά σου, ἢ, ἂν θέλῃς, πέρασα ἀπὸ τὰ διηγηματάκια σου, καθὼς περᾶ κανεὶς τὴν ὄρα αὐτὴ τὴν καλοκαιρινὴ ἀπὸ κανένα δροσίουστο νησάκι τοῦ Αἰγαίου, καὶ μένει δυὸ τρεῖς μέρες, καὶ ζῆ μιά ζωούλα στὴν ἄκρη μιᾶς θαλασσοῦλας, μέσα σὲ κάποιες χρυσαυγούλες χαμογελοῦσες καὶ σὲ κάποια δειλινὰ δακρυσμένα, μιά ζωὴ κεντισμένη ἀπὸ μιά μελαγχολία γλυκύτατη, πικρὴ γλυκεῖα κι ἀπὸ τὴ χαρὰ.

Πάντα μού φαίνεται τὸ διήγημα μπροστὰ στὸ πολυσέλιδο μυθιστόρημα ἐπὶ ἀπάνου κάτου τὸ σονέττο μπροστὰ στὸ ποίημα. Τὸ ξεχώρισμα αὐτὸ ζωηρότατα μού παρουσιάστηκε τώρα μὲ τὰ κομμάτια τῆς «Ζωῆς τοῦ Δειλινού». Βέβαια τάχτετε συνθίσει ὅλα αὐτὰ τὰ ὀλιγοσέλιδα πραγματάκια μὲ τὴ μαστοριά τοῦ σονετογράφου. Τὰ συνθίσατε μὲ τὸν πραγματισμὸ μᾶζι καὶ μὲ τὴν ποίηση, μὲ τὴ ζωὴ καὶ μὲ τὸνειρο, κάπου κάπου φτάνετε ὡς τὸ μυστικισμὸ, ἀλλοῦ σὰς συνεπαίρνει γιὰ μιά στιγμή ἓνας παυθεῖσμος, ἓνα λεπτὸ ἀέρακι πεσσιμιστικὸ φυσᾷ μέσα τους, μιά δακρυλοσυμένη μελαγχολία πού ποτὶ δὲν ξεσπάει, τὴ συνεφισαίνει κι ἀπάνω σ' ὅλα αὐτὰ κάποιο μέτρο καὶ κάποιο συγκρατήμα στὴν ὕψια καὶ στὴ μορφὴ, στὴ σκέψη καὶ στὴ γλώσσα, ἓνας ἀπλὸς δημοτικὸς νεοαττικισμὸς.

Οἱ ταπεινοὶ σὰς τυγκνοῦν, οἱ βρασανισμένοι ταπεινοί, καὶ γνωρίζετε συχνὰ μέσα σ' αὐτὰ νὰ δίνετε τὸν τόνο τῆς τραγωδίας, τῆς ὁμοῖα σπαραχτικῆς πού εἶν' οἱ ἡρώες της ὄχι οἱ κλασσικοὶ Ἀτρείδες καὶ Λαβδακίδες, μὰ ὁ Κώστας κι ὁ Παῦλος, ἐγὼ καὶ εἰσὺ. Τὸ «στὴ φτάνη», «ὁ Χατζῆς», «ὁ Τσαγκρά Τσοῦγκρας», «τὸ Γατάκι», «Μὲ τὸ αἶμα», τὰ «Κόκκινα τριαντάφυλλα», κι ὁ «Κουτσουβάλης», χαραχτήκανε βαθύτατα μέσα μου καὶ θάξίξει νὰ μιλήσουμε ξεχωριστὰ γιὰ τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ, ἂν ξαναεπινοήσουμε. Τώρα τὰ συντομώτατα αὐτὰ καὶ βιαστικώτατα γιὰ τὸ βιβλίον σας πού τόσο τιμᾷ τὴ συντροφιά μας καὶ τὴ φιλολογία μας καὶ τόσο γενναῖα τῶχτετε ἀφιερωμένο στὸν Ψυχάρη.

Σας φίλῳ
Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

Στὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία δὲν ἔγινε ἀκόμα ἢ ἐπίσημη ὑποδοχὴ τῶν καινῶν ἀκαδημαϊκῶν, τοῦ Μαυρικίου Μπαρῆ καὶ τοῦ πρώην Πρωθυπουργοῦ Ριμπώ. Στὴν ἐπίσημη ὑποδοχὴ, ὁ Ριμπώ θὰ παινεῖσι τὸν προκατόχου του, τὸ δούκα Ὀντιφρέ-Πασκί, καὶ θὰ παινεθεῖ ὁ ἴδιος ἀπὸ τὸν Ντεσανέλ, πρώην πρόεδρον τῆς Βουλῆς. Ὁ Μαυρίκιος Μπαρῆς θὰ πλέξει στεφάνια τοῦ προκατόχου του ἀκαδημαϊκοῦ, τοῦ ξακουσμένου ποιητῆ Ἐρεντιὰ, καὶ ὁ ἴδιος πάλι θὰ παινεθεῖ ἀπὸ τὸ Βογιέ.